

**ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ВОВНИ ВІВЦЕМАТОК
АСКАНІЙСЬКОЇ ТОНКОРУННОЇ ПОРОДИ ЗА УМОВ
ВИКОРИСТАННЯ У РАЦІОНАХ РІЗНИХ РІВНІВ ЦИНКУ**

Ткачук В. М., канд. с.-г.наук, докторант,
Параняк Н. М., канд. с.-г. наук,
Стапай П. В., д-р с.-г. наук,

Інститут біології тварин НААН

Свистула М. М., канд. с.-г. наук

Інститут тваринництва степових районів імені М. Ф. Іванова «Асканія-Нова» - Національний науковий селекційно-генетичний центр з вівчарства

У зв'язку з різностороннім характером продуктивності овець велике значення для них має не лише загальний рівень живлення, але й збалансованість раціонів за окремими макро- і мікроелементами. Нестача чи неправильне співвідношення мінеральних речовин часто призводить до порушення обміну речовин в організмі тварин, затримується їх ріст і розвиток, зменшується продуктивність. Особливо важливий мінеральний статус для організму маток, який повинен забезпечити не лише їх продуктивність, але й продуктивність майбутнього приплоду. Потреба лактуючих маток в мінеральних елементах набагато більша, оскільки з молоком матері виділяється значна кількість цих речовин, які обов'язково повинні бути відповідно відновлені.

Метою роботи було вивчити вплив підвищених доз цинку в раціонах вівцематок на фізико-хімічні властивості вовни.

Дослідження проведені на вівцематках таврійського типу асканійської тонкорунної породи, які належали Інституту тваринництва степових районів ім. М. Ф. Іванова «Асканія-Нова». Для цього було сформовано три групи тварин (по 10 голів у кожній), з яких одна – контрольна і дві дослідні. Тварини контрольної групи отримували раціон, збалансований за існуючими нормами згідно їх фізіологічного стану, до складу якого входило злаково-бобове сіно, силос кукурудзяний та концентрати. Концентрована суміш містила в собі наступні компоненти у % за масою: ячмінь – 39; кукурудза – 30; овес – 10; макуха соняшникова – 20; фосфат кормовий – 1. Поживність одного кілограма такого корму складала 1,14 корм. од.;

11,0 МДж обмінної енергії; 152 г сирого протеїну; 680 клітковини; 37 – жиру; 2,8 – кальцію та 6,4 г фосфору.

У раціонах тварин дослідних груп вміст цинку було підвищено на 25 % (I дослідна) та 50 % (II дослідна) порівняно з діючими нормами живлення. Потребу овець у мінеральних елементах забезпечували за рахунок згодовування солемінеральної суміші та крейди кормової.

Об'єктом біохімічних досліджень служила вовна, у якій визначали хімічний склад (сірка, цистин, цинк) та фізичні показники (міцність).

У результаті досліджень встановлено, що у вовні лактуючих вівцематок дослідних груп, яким у складі основного раціону згодовували вищі рівні цинку, міститься більша кількість сірки у порівнянні з вовною тварин контрольної групи – відповідно на 11 % (I дослідна) та 17 % (II дослідна). Така ж тенденція спостерігається і відносно вмісту сірковмісної амінокислоти цистину, кількість якого є вищою на 1,6 % у тварин I дослідної групи і на 6,6 % у тварин II дослідної групи. Як відомо, саме від вмісту сірки та цистину залежить міцність вовняного волокна. Так, міцність вовни вівцематок I дослідної групи становить – 7,84 км, II –7,95 км, а у тварин контрольної групи – лише 7,27 км.

Включення до раціону вівцематок підвищених рівнів цинку на 25 % і 50 % від існуючих норм істотно відобразилося на вмісті цього елемента у вовні. Так, у вовні тварин I дослідної групи вміст цинку збільшився на 30 % у порівнянні з контрольною групою, а у тварин II дослідної групи вміст цього елемента є утричі більшим, або на 177 %.

Отже, отримані дані чітко вказують на те, що включення до раціону вівцематок підвищених рівнів цинку на 25 і 50 % призводить до покращення фізико-хімічних властивостей вовни за рахунок збільшення у ній вмісту сірки, цистину, цинку, а міцності її волокон збільшується відповідно на 7,8 та 9,3 %.